

Halebla a o. s. Prostor pro paměť

Židovskou čtvrtí

v Boskovicích
květen–červenec 2011

krátká zpráva o projektu věnovaném jednomu zvláštnímu místu

pořadatelé

Halebla | prostor pro paměť |

za podpory:

**Antikvariát
Petra Krále**

Program „Mládež v akci“

Projekt byl finančně podpořen Nadačním fondem obětem holocaustu a programem Evropské unie Mládež v akci. Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor. Sdělení nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jeho obsahem. Cílem programu Mládež v akci je podpora a rozvoj neformálního vzdělávání. Bližší informace o programu naleznete na www.mladezvakci.cz

Východiskem pro náš projekt „Židovskou čtvrtí“ se stal jedinečný genius loci významné památky židovské čtvrtě v Boskovících.

Síla tohoto místa spočívá v jeho svébytném urbanistickém pojetí a kulturně-historických kořenech. Zaujetí nezvyklou podobou domů a jejich uspořádáním, prožitek z jiného, poetického a křivolakého se ale mění v okamžiku, kdy si uvědomíme, že příčinou podoby tohoto „města ve městě“ je antisemitismus minulosti.

BOSKOVICKÁ ŽIDOVSKÁ ČTVRŤ, pohled do ulice U Templu

20.–30. léta 20. století, autor neznámý, Muzeum Boskovicka

Židovská čtvrť v Boskovicích je hmatatelnou připomínkou sociálně-negativních projevů minulosti. Domníváme se, že v současné době, která se výrazně potýká s projevy xenofobie a rasismu, je důležité usilovat o zachování takového mementa, a také podporovat zájem o odlišnou kulturu. Vnímáme jako podstatné připomínat si tragické důsledky intolerance a bývalé ghetto oživovat neobvyklým děním. Jsme znepokojeni necitlivými zásahy do architektonické podoby čtvrti, a i proto jsme se chtěli připojit k aktivitám připomínajícím hodnotu této památky. Projekt navazuje na snahy o. s. Unijazz, na akci „Shalom“ pořádanou v roce 1999 a 2000 ZUŠ Boskovice, ZŠ II Boskovice a Muzeem Boskovicka, a také na odkaz Přemysla Reibla.

BOSKOVICKÁ ŽIDOVSKÁ ČTVRŤ, pohled do ulice Antonína Trapla

20.–30. léta 20. století, autor neznámý, Muzeum Boskovicka

Naším prostředkem komunikace s místem se stala výtvarná a dramatická tvorba přímo v uličkách čtvrtě, určená pro širokou veřejnost. Tématem výtvarných činností i divadelní dílny, vedených zkušenými lektory a dobrovolníky, bylo netradiční oživení historie místa. Pracovali jsme s příběhy konkrétních židovských obyvatel, inspirovali se živnostmi zde provozovanými, a také židovskou tradicí.

foto: Jan Vermouzek

NAPROTI: HOSTINA – vytváření pokrmů z přírodnin k vzájemnému obdarování
DOLE: OBCHOD SE STARÝM ŽELEZEM – instalace z kovového šrotu k rozezvučení

foto: Lenka Srdelčíková

foto: Lenka Sedláčková (3x)

ZCELA NAHOŘE: HOSTINA – vytváření pokrmů z přírodnin k vzájemnému obdarování
NAPROTI A NAHOŘE: VYTVÁŘENÍ OBJEKTŮ – „LIKÉRŮ“, inspirovaných místní Ungarovou
 likérnou „na císařské“

Prostřednictvím pracovního listu byl dětem i dospělým průvodcem po čtvrti malý Max Ungar, který zde žil po polovině 19. století. Podařilo se nám otevřít několik domů a oživit je výtvarnými objekty, interaktivními instalacemi nebo je zpřístupnit veřejnosti jako prostor pro tvořivou činnost, která využívá nejrůznějších materiálů a postupů.

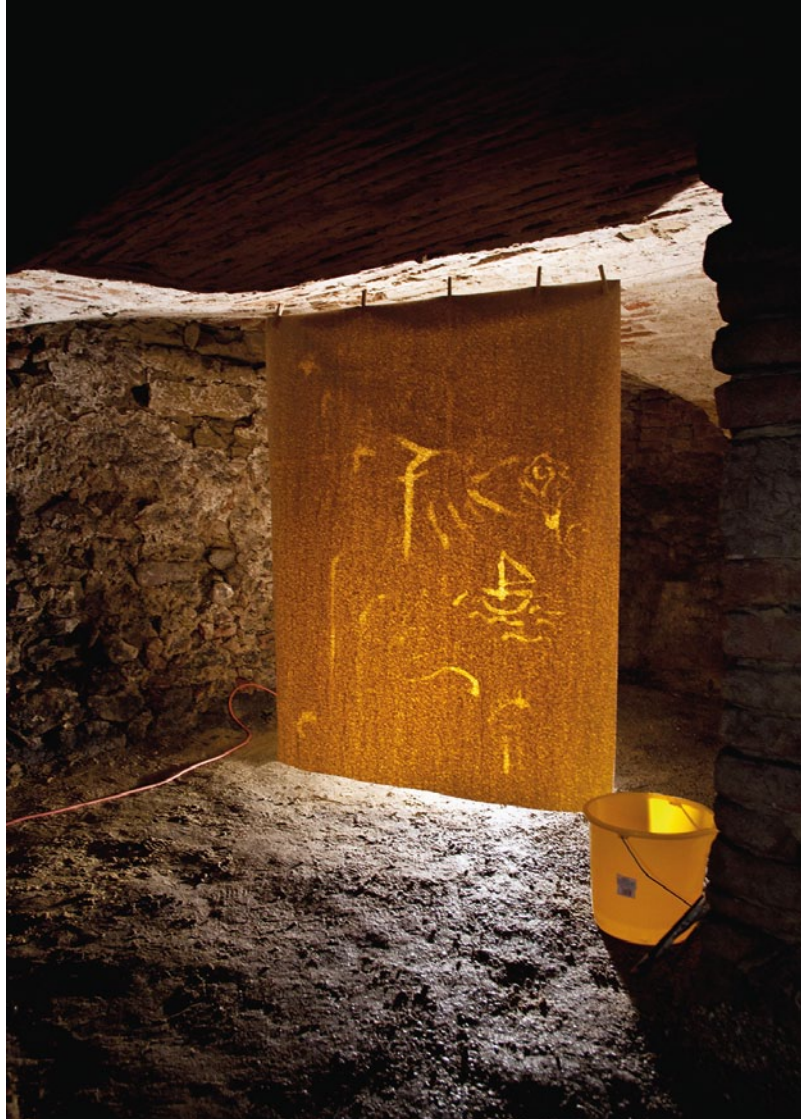
Akce probíhala o víkendu 14. a 15. května 2011.

NAPROTI: SVĚTLO VODOU – malování vodních motivů vodou na balící papír v prostoru mikve

DOLE: KRABÍČKÁRNA – výroba krabiček pro ukládání starých fotografií čtvrtě, inspirováno továrnou na krabičky Moritze Saxla

foto: Jan Vermouzek (2x)

Dramatická dílna byla určena mladým hercům i nehercům, kteří spolu s lektorkou Hanou Galetkovou a s přispěním místních hudebníků a členů divadla Naboso proměnili ulice čtvrti na jeviště i hlediště divadelního představení s názvem Příchody a odchody, kterým v neděli 15. května vyvrcholil víkendový program. Stejný veřejný prostor oživilo předchozí večer i živé vystoupení hudební dvojice HUSO.

NAPROTI: Z DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ, Festival Boskovice 2011

DOLE: KONCERT HUSO NA NÁMĚSTÍČKU U KOUPADEL

foto: Jiří Králíček

Díky ochotě místních obyvatel jsme mohli v Muzeu Boskovicka uspořádat výstavu z velké části soukromých amatérských fotografií (30.–80. léta 20. století), které zachycují všední život v tomto místě. Rodinné oslavy, líbání na tvář a gratulace schované za zdmi domů, dětské hry i dětské pózování v uličkách čtvrtě, rodinné skupinové fotografie, náhodní chodci... Soukromé se tak prolnulo s veřejným, sváteční momenty s těmi banálními. Životy lidí, jichž jsou zdejší domy svědkem už dlouhá desetiletí. Paměť místa.

NAPROTI: 70. LÉTA V ŽIDOVSKÉ ČTVRTI

DOLE: výstava PŘÍBĚHY, KTERÉ SE TU ODEHRÁLY v Muzeu Boskovicka
14. 5. – 26. 6. 2011

foto: Milan Blegoň

Výtvarné dílny, divadlo i výstavu jsme měli možnost v zúžené podobě zopakovat i na Festivalu Boskovice 2011, na který nás o. s. Unijazz pozvalo.

Bez aktivní podpory místních nadšenců pro židovské město by se náš projekt mohl jen těžko uskutečnit. Patří jim tedy náš velký dík. Spolupráce s boskovickými obyvateli a komunitní charakter akcí byl pro nás důležitou osobní podmínkou pro realizaci projektu. Nejde nám o zachování mrtvé kulisy pro turisty, především chceme podpořit zdejší úsilí o živou podobu místa – s řadou zajímavých akcí pro širokou veřejnost. Místa dobrého pro život.

Děkujeme všem, kteří nám jakkoli pomohli nebo nás podporovali.

Halebla

o. s. Prostor pro paměť

NAPROTI: představení PŘÍCHODY A ODCHODY v rámci Festivalu Boskovice 2011

foto: Karel Šuster

„Dozvěděla jsem se zajímavé informace o boskovickém židovském městečku, o životě Židů, o tom, jak ses s nimi zacházelo v období války, jak si vydělávali na živobytí atd... Naučila jsem se lépe vyjadřovat pocity a různé věci a nálady svým tělem a beze slov. Vyzkoušela jsem si improvizaci, což mě moc bavilo. Zjistila jsem, že k zahrání nějaké scénky není potřeba mnoho kulís, ale že stačí pouhý hrnek nebo plátno...”

Michaela Čachotská, účastnice divadelní dílny

židovskou
čtvrť

www.zidovskouctvrti.tumblr.com

zidovskouctvrti@gmail.com

Neformální skupina mládeže Halebla vznikla na základě spolupráce externích lektorů Národní galerie v Praze. Tato iniciativa vyústila v založení občanského sdružení Výlet.
www.vyletos.blogspot.com

Občanské sdružení Prostor pro paměť chce jako jeden ze svých cílů podporovat a iniciovat aktivity, které usilují o obnovení historické paměti související především s připomínáním bezpráví páchaného na určité skupině občanů.
www.prostorpropamet.cz

foto: Igor Látník

židovskou
čtvrtí

U Koupadel

Bílková

www.zidovskouctvrti.tumblr.com

zidovskouctvrti@gmail.com

Židovská

Židovská

Židovská